

اجلاس اوت ۲۰۰۵ شورای حکام

حدود نه ماه از انعقاد موافقت نامه پاریس گذشت، اما هنوز طرف اروپایی هیچ طرحی را برای انعقاد یک ترتیبات درازمدت جهت حل و فصل موضوع هسته ای آن گونه که در موافقت نامه پاریس آمده بود ارائه نکرد و از طرف دیگر، اجرای تعلیق گسترده نیز توسط ایران ادامه داشت. از اینرو، ایران طی نامه ای به مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی در ۱۰ مرداد ۱۳۸۴ (۱ اوت ۲۰۰۵) قصد خود را مبنی بر ازسرگیری فعالیت های UCF اصفهان ابراز داشت و از مدیرکل آژانس خواست که برای انجام امور پادمانی مربوطه آمادگی داشته باشد. لازم به ذکر است که این نامه دو روز قبل از تنفیذ حکم ریاست جمهوری دکتر احمدی نژاد توسط مقام معظم رهبری برای آژانس ارسال شد. اراده ایران برای شکستن تعلیق یکی از فعالیت های هسته ای خود، اولین گام رو به جلو به جای عقب نشینی در برابر خواسته های طرف مقابل بود.

به دنبال ارسال نامه ایران به آژانس، وزرای امور خارجه سه کشور اروپایی به همراه آقای سولانا طی نامه ای در ۱۱ مرداد ۱۳۸۴ (۲ اوت ۲۰۰۵) خطاب به دبیر وقت شورای عالی امنیت ملی (دکتر روحانی) اظهار کردند که تصمیم به ازسرگیری فعالیت های تعلیق شده اصفهان، نقض موافقت نامه پاریس محسوب خواهد شد و سبب قطع مذاکرات خواهد گردید و آنان چاره ای نخواهند داشت که اقدامات خود را از طریق برگزاری یک اجلاس اضطراری شورای حکام پیگیری نمایند. آنان همچنین در نامه خود اشاره کردند که ایده های خود برای یک ترتیبات درازمدت را تا ۷ اوت ۲۰۰۵ یا زودتر به ایران ارائه خواهند کرد. برخلاف آن چه که درمورد ماهیت تعلیق به عنوان یک اقدام داوطلبانه، موقتی و غیرالزام آور حقوقی در موافقت نامه پاریس توافق شد، با این نامه سه وزیر و سولانا مشخص می شود که از نظر آنان، تعلیق امری موقتی و داوطلبانه نبود.

طرف اروپایی بسته خود را تحت عنوان "چارچوب یک موافقت نامه درازمدت بین ایران و سه کشور با حمایت اتحادیه اروپا" در ۱۴ مردادماه ۱۳۸۴ (۵ اوت ۲۰۰۵) به ایران ارائه نمود. این بسته در سه بخش سیاسی و امنیتی، اقتصادی و فناوری، و هسته ای تنظیم شده بود. اروپایی ها با ارائه یک سری پیشنهادات غیرهسته ای که جنبه اجرایی آن ها نیز با ابهام مواجه بود، از ایران خواستند فعالیت های چرخه سوخت خود را متوقف سازد. پس از ۹ ماه توقف تمامی فعالیت ها توسط ایران، بالأخره اروپایی ها خواسته اساسی خود را که همان توقف فعالیت های چرخه سوخت هسته ای بود، در قالب بسته ۵ اوت به ایران ارائه کردند. این بسته بلافاصله با ارائه پاسخی به آن توسط ایران در ۱۵ مرداد ۱۳۸۴ رد شد و فعالیت های UCF اصفهان ازسرگرفته شد. از این رو، طرف های اروپایی نیز بلافاصله اجلاس اضطراری شورای حکام را تشکیل دادند و در ۲۰ مرداد ۱۳۸۴ (۱۱ اوت ۲۰۰۵) قطعنامه ای را

علیه فعالیت های هسته ای صلح آمیز ایران صادر کردند. در بخشی از پاسخ ایران به بسته ۵ اوت آمده است: "پیشنهاد ارائه شده از سوی سه کشور اروپایی / اتحادیه اروپا در مورخ ۵ اوت ۲۰۰۵ نقض آشکار حقوق بین الملل منشور سازمان ملل متحد، NPT، بیانیه تهران و موافقت نامه پاریس است. این پیشنهاد، به نحو حق به جانبی حقوق و مجوزهایی را برای سه کشور اروپایی فرض می کند که به وضوح فراتر از حقوق بین الملل است و حتی با آن در تعارض قرار می گیرد و تکالیفی برای ایران فرض می کند که هیچ جایگاهی در حقوق و رویه ها ندارند. این پیشنهاد، دربردارنده یک سری تقاضاهای یک جانبه و خودخواهانه فراقانونی از ایران است که گستره آن از انکار حق حاکمیت تا واگذارکردن حقوق غیرقابل انکار خودش می باشد. این طرح، درصدد مرعوب ساختن ایران به پذیرش بازرسی های مداخله جویانه و غیرحقوقی است که بسیار فراتر از موافقت نامه پادمان یا پروتکل الحاقی می باشند و خارج از اختیارات مجموعه آژانس بین المللی انرژی اتمی است. این طرح از ایران می خواهد اکثر برنامه صلح آمیز هسته ای خود را کنار بگذارد. این طرح، همچنین درصدد ایجاد یک سری معیارهای خود ساخته، تبعیض آمیز و بی اساس برای برنامه هسته ای ایران است. چنین معیارهایی عملاً اکثر زیرساخت های برنامه صلح آمیز هسته ای ایران را برخواهد چید. معیارهایی که اگر در سطح جهانی اعمال شوند، صنعت هسته ای را تنها به انحصار کشورهای دارنده سلاح های هسته ای درخواهد آورد. این طرح با وجود حجم بزرگ آن، مطلقاً دربردارنده هیچ گونه تضمین یا تعهدات محکم نیست و حتی شامل پیشنهادهای قابل ملاحظه یا جدی همکاری با ایران نیز نمی باشد. در زمینه امنیت، این طرح فراتر از تکرار اصول منشور سازمان ملل و تعهدات عام قبلاً پذیرفته شده نرفته است. این طرح حتی سعی دارد تا تعهد سه کشور اروپایی به این اصول عمومی حقوق بین الملل را برای آن ها اختیاری، محدود و مشروط نماید. در زمینه همکاری فن آوری، این پیشنهاد حتی دربرگیرنده تمایل سه کشور / اتحادیه اروپا برای کنار گذاشتن یا کاهش تخلفات خود براساس حقوق بین الملل و NPT در رابطه با دستیابی ایران به فن آوری هم نیست، چه رسد به این که بخواهند تضمینی در این رابطه ارائه کنند. به عنوان مثال، درحالی که براساس NPT سه کشور اروپایی متعهد به تسهیل دستیابی ایران به فناوری هسته ای هستند، این طرح یک پیشنهاد مشروط و مبهم مبنی بر عدم ممانعت ارائه می دهد. در زمینه همکاری اقتصادی، این پیشنهاد تنها دربرگیرنده گزارشی مشروط از ترتیبات و تعهداتی است که قبلاً نیز وجود داشت. پیشنهاد مذکور نه تنها ناقض موافقت نامه پاریس است، بلکه این موافقت نامه را به سخره نیز می گیرد. این پیشنهاد هرگز ذکری از واژه های تضمین های عینی، تضمین های محکم یا تعهدات محکم به میان نیاورده و بدین ترتیب، نشان گر

دور شدن کامل نویسندگان آن از اصول موافقت نامه پاریس می باشد. این پیشنهاد، تضمین های عینی را معادل پایان بخشیدن به برنامه صلح آمیز هسته ای ایران که به زحمت حاصل شده است، می داند. در مجموع، پیشنهاد مذکور در زمینه تقاضاها از ایران بسیار طولانی، اما در مورد پیشنهادات ارائه شده به ایران به طور مضحکی کوتاه می باشد و حتی تلاش نشده است که ظاهر متوازی هم بین این دو ایجاد گردد. پیشنهاد یاد شده، توهینی به ملت ایران تلقی می شود که سه کشور اروپایی باید به خاطر آن پوزش بطلبند".

همانگونه که گفته شد، اجلاس اوت ۲۰۰۵ یک اجلاس اضطراری بود که توسط سه کشور اروپایی درخواست شد. مدیرکل آژانس هیچ گزارش کتبی برای ارائه به این اجلاس نداشت و صرفاً در پایان بررسی موضوع هسته ای ایران، یک بیانیه مطبوعاتی صادر کرد که در آن برخی موضوعات طرح شده در اجلاس منعکس شده بود.

نماینده جمهوری اسلامی ایران نیز با قرائت یک بیانیه مفصل و مستند، ضمن اشاره به همکاری های کامل ایران با آژانس فراتر از الزامات موجود حقوقی آن، به محدودیت های اعمالی از سوی کشورهای غربی علیه کشورهای در حال توسعه پرداخت. در این بیانیه با اشاره به بدقولی کشورهای اروپایی در ارائه طرح جامع خود برای حل و فصل موضوع، اینگونه جمع بندی گردید که با ارائه طرح از آن جا که حقوق ایران در آن تصریح نشده بود، غیرقابل پذیرش بود و لذا دیگر دلیلی وجود نداشت که تعلیق UCF اصفهان ادامه یابد. از طرف دیگر، در این بیانیه آمده است که تعلیق غنی سازی توسط ایران کاملاً داوطلبانه و غیرالزام آور حقوقی می باشد و هر زمانی که بخواهد پایان می یابد، ولی ایران در حال حاضر به تعلیق نظنر ادامه می دهد. در بیانیه ایران همچنین تصریح شده است که چنانچه اروپا آماده انجام مذاکرات است، ایران نیز آماده است وارد چنین مذاکراتی در فضای اعتماد متقابل و بدون پیش شرط شود.

جنبش عدم تعهد نیز با صدور بیانیه ای ضمن ابراز حمایت از برنامه هسته ای ایران، بر ضرورت تفکیک میان تعهدات حقوقی کشورها و اقدامات داوطلبانه آن ها تأکید کرد و تصریح نمود که کشورهای عضو نباید به خاطر عدم اجرای اقدامات داوطلبانه خود مجازات شوند. در این بیانیه همچنین بر ضرورت ادامه مذاکرات و محور قرار گرفتن آژانس تأکید شد. سه کشور اروپایی در اولین اجلاس، با حمایت متحدان خود قطعنامه ای را علیه فعالیت های صلح آمیز هسته ای ایران به تصویب رساندند که در آن ضمن ابراز نگرانی از تصمیم ایران برای از سرگیری فعالیت های UCF اصفهان از ایران، درخواست شده است تا تعلیق کامل فعالیت های مرتبط با غنی سازی شامل تأسیسات UCF را مجدداً بر مبنای

داوطلبانه و غیرالزام آور حقوقی برقرار سازد. در این قطعنامه همچنین از مدیرکل آژانس درخواست شد که گزارش جامعی را درخصوص اجرای موافقت نامه پادمان و قطعنامه حاضر توسط ایران به شورای حکام ارائه نماید.

نماینده جمهوری اسلامی ایران مجدداً با قرائت بیانیه ای پس از تصویب قطعنامه شورای حکام، ضمن اعتراض به این اقدام غیرقانونی شورای حکام، به ارائه توضیحات لازم پرداخت.

۱. نامه ایران به آژانس برای ازسرگیری فعالیت‌های UCF اصفهان (۱ اوت ۲۰۰۵)^۱

نماینده‌گی دائم جمهوری اسلامی ایران نزد دفتر ملل متحد و سایر سازمان‌های بین‌المللی در وین، با تقدیم احترامات خویش به دبیرخانه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، افتخار دارد که موارد زیر را ابراز نماید:

- از اوائل دهه ۱۹۸۰، برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای و حق غیرقابل انکار ایران نسبت به فناوری هسته‌ای، هدف گسترده‌ترین و شدیدترین نقض‌ها، تضيیقات، مداخلات و تبلیغات نادرست قرار گرفته‌است.
 - معاهدات معتبر و الزام‌آور برای ساخت نیروگاه‌های برق هسته‌ای، به صورت یک‌جانبه ملغی شدند؛
 - مواد هسته‌ای که به صورت قانونی خریداری شده بودند و در مالکیت ایران قرار داشتند، به صورتی غیرقانونی بلوکه شدند؛
 - حقوق ایران در اجرای حق خود به عنوان سهام‌دار چندین شرکت ملی و چند ملیتی انرژی هسته‌ای، مورد تضييع قرار گرفت؛
 - مداخلات غیرموجه و زورمدارانه‌ای به صورت منظم و به منظور تخریب، ممانعت و تأخیر در اجرای توافقات هسته‌ای ایران با دیگر شرکاء صورت گرفت؛
 - اتهامات بی‌اساس علیه برنامه کاملاً صلح‌آمیز هسته‌ای ایران، به صورت منظم انتشار یافت.
- درحالی که نقض همه جانبه و منظم حقوق ایران تحت «معاهده عدم اشاعه-NPT» ادامه داشت و درحالی که دولت‌های اصلی عضو معاهده در عدم‌پایبندی خود نسبت به بسیاری از تعهداتشان تحت مواد یک، چهار و شش معاهده به‌طور کلی و تحت بند ۲ ماده چهار در قبال ایران اصرار ورزیده‌اند، با این وجود ایران بر اهتمام خود در پایبندی به کلیه تعهداتش تحت معاهده ادامه داده است. در همین زمان و تنها به منظور جلوگیری از محدودیت‌های غیرقانونی و غیرمشروع بیشتر در اعمال حقوقش، ایران مجبور شد تا در مورد فعالیت‌های قانونی پوشیده عمل کند و از ارائه جزئیات برنامه‌هایش خودداری ورزد که البته در اکثر موارد، حتی بر طبق توافقنامه پادمان خود با آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای، ملزم به ارائه آن‌ها نبوده است.

^۱ - INFCIRC/۶۴۸, ۱ August ۲۰۰۵.

در اکتبر ۲۰۰۳، ایران با دولت‌های فرانسه، آلمان و انگلستان وارد توافقنامه‌ای شد، با این انتظار صریح که فصل جدیدی را مبتنی بر شفافیت کامل، همکاری و دسترسی به فناوری های هسته‌ای و دیگر فناوری های پیشرفته‌اش بازکند. ایران با تعدادی اقدامات مهم در شفافیت و اعتمادسازی توافق کرد و به‌فوری و به‌طور کامل، آن‌ها را اجراء کرد:

- امضاء و آغاز اجرای فوری و کامل پروتکل الحاقی؛
 - گشودن درهایش به‌سوی یکی از مداخله‌آمیزترین و گسترده‌ترین بازرسی‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی؛
 - فراهم‌آوردن مجموعه‌ای از جزئیات فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای‌اش که تمامی آن‌ها در هماهنگی کامل با حقوق و تکالیفش تحت «معاهده عدم اشاعه - NPT» انجام گرفته بود؛
 - شروع و تداوم تعلیق داوطلبانه حق قانونی خود برای غنی‌سازی اورانیوم، به‌عنوان یک اقدام اعتمادساز ظرف ۲۰ ماه گذشته؛
 - گسترش دامنه تعلیق در فوریه و نوامبر ۲۰۰۴، در پی توافقات با سه‌کشور اروپایی و اتحادیه اروپایی در بروکسل و پاریس، برای تحت پوشش قراردادن فعالیت‌هایی که کاملاً فراتر از تعریف اولیه آژانس از «غنی‌سازی» و حتی «فعالیت‌های مرتبط با غنی‌سازی» بود.
- بازرسی‌های فراگیر آژانس از ایران، مکرراً اظهارات ایران مبنی بر این که هر میزان از بازرسی و بررسی‌های موشکافانه هرگز کمترین انحرافی به‌سوی فعالیت نظامی را نشان نخواهد داد، تأیید کرد. مدیرکل در بند ۵۲ گزارش نوامبر ۲۰۰۳ خود تأکید کرد که «تا این تاریخ، هیچ مدرکی دال بر این که فعالیت‌ها و مواد هسته‌ای از پیش اعلام‌نشده که در بالا به آن‌ها اشاره شد در ارتباط با یک برنامه تسلیحات هسته‌ای باشد، یافت نشده‌است».
- با گذشت یک سال دیگر و با انجام بیش از یک‌هزار نفر روز از سخت‌ترین بازرسی‌ها، مدیرکل در بند ۱۱۲ گزارش نوامبر سال ۲۰۰۴ خود مجدداً تأکید کرد که «تمامی مواد هسته‌ای اعلام‌شده در ایران مورد حسابرسی قرار گرفته و بنابراین، چنین موادی به‌سوی فعالیت‌های ممنوعه منحرف نشده‌اند».
- متأسفانه، درمقابل اگر نگوییم هیچ، ایران مابه‌ازای بسیار اندکی دریافت کرد و بارها اقدامات اعتمادساز خود را افزایش داد و تنها درعوض آن، با قول‌های انجام نشده و درخواست‌های بیشتر روبرو شد. قول‌های اکتبر ۲۰۰۳ سه‌کشور اروپایی درباره همکاری هسته‌ای، امنیت منطقه‌ای و منع گسترش هنوز حتی بررسی هم نشده‌اند. تعهد فوریه ۲۰۰۴ سه‌کشور اروپایی که به‌عنوان مابه‌ازای گسترش تعلیق به مونتاژ و تولید قطعات ارائه شده بود و بر مبنای آن سه‌کشور متعهد شده بودند که «تلاش فعالانه به‌عمل

آورند تا تلاش‌های ایران در اجلاس ماه ژوئن ۲۰۰۴ شورای حکام شناسایی شده، به‌شکلی که شورا بعد از آن تنها بر مبنای گزارش مدیرکل هرگاه و اگر براساس رویه عادی اجرای قرارداد پادمان و پروتکل الحاقی ضروری دانست، عمل کند» تحقق نیافت، تا این که ایران در نوامبر ۲۰۰۴ موافقت نمود تعلیق داوطلبانه خود را بیشتر گسترش دهد، به‌نحوی که تأسیسات تبدیل اورانیوم که به‌وضوح توسط دبیرخانه آژانس به‌عنوان خارج از شمول هرگونه تعریف از «فعالیت‌های مربوط به غنی‌سازی» تعیین شده بود را دربرگیرد. و سه‌کشور اروپایی / اتحادیه اروپا هنوز به تعهد خود در موافقت‌نامه نوامبر ۲۰۰۴ پاریس مبنی بر شناسایی «اجرای بدون تبعیض حقوق ایران براساس معاهده منع گسترش مطابق با تعهداتش براساس این معاهده» عمل نکرده‌اند.

پس از گذشت بیش از سه‌ماه مذاکره بعد از موافقت‌نامه پاریس، آشکار شد که سه‌کشور اروپایی / اتحادیه اروپا خواهان مذاکرات طولانی و بی‌حاصل است و بنابراین می‌خواهد که حق غیرقابل انکار ایران برای ازسرگیری فعالیت غنی‌سازی قانونی خود را انکار کند و انگیزه یا توانایی ارائه طرح خود درباره تضمین‌های عینی ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران و نیز تضمین‌های محکم درباره همکاری‌های اقتصادی، فناوری و هسته‌ای و تعهدات محکم درباره مسائل امنیتی ندارد.

به‌عنوان نشانه دیگری از علاقه ایران برای تضمین موفقیت مذاکرات، به‌نحوی که برنامه قانونی هسته‌ای ایران بتواند حمایت و اعتماد غرب را نیز با خود داشته‌باشد، ایران به سه‌کشور اروپایی / اتحادیه اروپا پیشنهاد داد که از آژانس بخواهند طرحی شامل ترتیبات فنی، حقوقی و نظارتی برای برنامه هسته‌ای ایران به‌عنوان تضمین‌های عینی برای اطمینان از این که برنامه هسته‌ای ایران صرفاً درچارچوب اهداف صلح‌آمیز باقی خواهند ماند را ارائه دهد. درحالی که یک عضو از سه‌کشور اروپایی / اتحادیه اروپا این پیشنهاد را پذیرفت، عدم اجماع در میان سه‌کشور اروپایی از توسل به آژانس به‌عنوان یک سازوکار دارای صلاحیت و بی‌طرف برای حل این بن‌بست جلوگیری نمود.

سرانجام، در ۲۳ مارس ۲۰۰۵ ایران مجموعه‌ای از راه‌حل‌ها برای تضمین‌های عینی که از سوی دانشمندان و متخصصان مستقلی از ایالات متحده و اروپا پیشنهاد شده‌بود را ارائه داد. این مجموعه، شامل موارد زیر بود:

۱. روابط قوی و دارای منافع متقابل میان ایران و اتحادیه اروپا / سه‌کشور اروپایی که درواقع، بهترین تضمین را برای احترام به نگرانی‌های طرفین ایجاد خواهدکرد.
۲. محدودکردن برنامه غنی‌سازی ایران، با این هدف که از طریق تضمین‌های فنی و عینی، هیچ‌گونه نگرانی مربوط به اشاعه در آن راه نداشته باشد:

- چرخه سوخت باز، به منظور رفع نگرانی درباره بازآوری و تولید پلوتونیوم.
- تعیین سقف برای غنی سازی در سطح غنای پائین یا LEU.
- محدود کردن دامنه برنامه غنی سازی صرفاً به حدی که برآورنده نیازهای سوختی رآکتورهای ایران باشد.
- تبدیل فوری همه اورانیوم های غنی شده به میله های سوخت، به منظور پیشگیری از امکان فنی هرگونه غنی سازی بیشتر.
- رهیافت تدریجی و مرحله بندی شده در اجراء، به منظور شروع با جنبه هایی از برنامه غنی سازی که کمترین حساسیت را دارا می باشند و حرکت تدریجی به سمت غنی سازی همراه با افزایش اعتماد نسبت به برنامه.

۳. اقدامات قانون گذاری و آیین نامه ای:

- پروتکل الحاقی.
- منع دائم توسعه، ذخیره سازی و استفاده از سلاح هسته ای از طریق قانون ملی الزام آور.
- تقویت مقررات کنترل صادرات ایران.

۴. افزایش اقدامات نظارتی:

- تداوم اجرای پروتکل الحاقی.
 - حضور مستمر بازرسان در محل تأسیسات غنی سازی و تبدیل، به منظور رایه تضمین های بی سابقه مضاعف.
- فشارهای جانبی، مانع از آن شد که سه کشور اروپایی به طور جدی و به موقع، به بررسی این پیشنهاد پردازند. پیشنهادی که می تواند چارچوبی فراهم کند که نگرانی های همه طرف ها را به طور معقول مرتفع نماید. حتی، تلاش بعدی ایران برای نجات این روند از طریق پیشنهاد شروع مذاکره و اجرای مرحله اول این پیشنهاد با شروع محدود کار در UCF که در گذشته هیچ ادعایی در مورد قصور درباره آن وجود نداشته است و واقعاً مصون از اشاعه است، به همراه اقدامات اعتماد ساز و نظارتی بیشتر با سوء برداشت اروپائی ها به عنوان یک اولتیماتوم مواجه شد.

به منظور اصلاح هرگونه سوء برداشت و به منظور اطمینان از این که از هیچ فرصتی برای حل و فصل توافق شده موضوع کوتاهی نکرده باشیم، ایران با تمدید مدت تعلیق کامل برای دو ماه دیگر در پاسخ به تعهد وزرای سه کشور اروپایی و نماینده اتحادیه اروپا در ژنو برای ارائه نهایی طرح جامع خود برای

اجرای توافق پاریس تا پایان ماه ژوئیه یا اوائل ماه اوت سال ۲۰۰۵، یعنی تقریباً نه ماه بعد از توافق پاریس موافقت کرد.

ایران، در ژنو این موضوع را روشن ساخت که هرگونه پیشنهاد از سوی سه کشور اروپایی / اتحادیه اروپا باید دربرگیرنده برداشت سه کشور اروپایی / اتحادیه اروپا از تضمین‌های عینی برای شروع تدریجی برنامه‌های غنی‌سازی ایران باشد و هرگونه تلاش برای تبدیل تضمین‌های عینی به توقف یا تعلیق بلندمدت، با روح و مفاد توافقنامه پاریس سازگار نیست و بنابراین، برای ایران قابل‌پذیرش نیست.

ایران باعلاقه به صیانت از مذاکرات، طی پیامی به وزرای خارجه در مقطعی که آن‌ها مشغول نهایی‌کردن مجموعه پیشنهاداتشان بودند، منعطف‌ترین راه‌حل‌ها را به سه کشور اروپایی / اتحادیه اروپا پیشنهاد داد:

- شروع به کار کارخانه UCF اصفهان در ظرفیت پائین و تحت نظارت کامل، تا زمانی که ترتیباتی برای واردات مواد اولیه و صادرات محصول با شما و دیگر شرکای بالقوه در دست بررسی می‌باشد. مذاکرات درمورد این ترتیبات شروع شده و به نتایج ملموسی هم تاکنون دست یافته‌ایم.
- مذاکرات بیشتر در زمینه ترتیبات مورد قبول دوطرف برای راه‌اندازی محدود اولیه در نطنز یا واگذاری مسئولیت به آژانس جهت ارائه ترتیبات مطلوب درخصوص تعداد، سازوکارهای نظارت و دیگر جزئیات این راه‌اندازی محدود اولیه.
- ادامه مذاکرات درخصوص فعالیت کامل تأسیسات نطنز با این مبنا که چنین فعالیت‌هایی با الزامات سوخت راکتورهای آب سبک منطبق و هم‌زمان خواهد بود.

علی‌رغم همه تلاش‌های صادقانه خود و حداکثر انعطاف، ایران تا امروز پیشنهادی از سه کشور اروپایی / اتحادیه اروپا دریافت نکرده و تمامی اطلاعات علنی و دیپلماتیک حکایت از آن دارد که پیشنهاد حتی در زمانی که ارائه شود، کاملاً غیرقابل قبول خواهد بود. پیشنهادی که براساس اطلاعات ما برای ارائه آماده شده است نه تنها حقوق ایران را برای توسعه صلح‌آمیز انرژی هسته‌ای مورد توجه قرار نمی‌دهد، بلکه حتی درحد اصلاح محدودیت‌های غیرقانونی و ناموجهی که بر اقتصاد و توسعه فناوری ایران اعمال شده نیز نیست. حالا، این بماند که از بحث ارائه تضمین‌های قطعی برای همکاری اقتصادی، فناوری و هسته‌ای و تعهدات محکم درخصوص مسائل امنیتی هم سخنی به میان نخواهد آمد. درحالی که ما به وضوح روشن نموده بودیم برای مورد مصالحه قرارداد حق غیرقابل انکار ایران در تمامی

جنبه های فن آوری صلح آمیز هسته ای هیچ مشوقی کفایت نخواهد کرد، مشوق های تدوین شده برای ارائه به خودی خود، سخیف و کاملاً نامتناسب با توانمندی ها و الزامات گسترده ایران هستند. اکنون مشخص است که مذاکرات، آن گونه که در توافقنامه پاریس خواسته شده بود، در حال پیشرفت نیست و این به دلیل خط مشی سه کشور اروپایی / اتحادیه اروپا در طولانی نمودن مذاکرات بدون کمترین تلاش برای حرکت به سوی برآورده ساختن تعهداتشان طبق توافقنامه های تهران و پاریس می باشد. این استمرار کش دار، منحصراً معطوف به تأمین این مقصود است که تعلیق را تا جایی که امکان دارد حفظ کند، تا آن را در عمل به توقف تبدیل نماید. این، برخلاف روح و مفاد توافقنامه پاریس می باشد و در راستای اصول مذاکرات با حسن نیت نیست.

پس از صرف چنین مدت زمان طولانی برای مذاکرات و اقدامات بسیاری که ایران برای اعاده اعتماد انجام داده و انعطافی که نشان داده است، هیچ بهانه ای برای تأخیر بیشتر در اجرای اولین مرحله از پیشنهاد ایران وجود ندارد، یعنی از سرگیری محدود کارخانه UCF اصفهان که فارغ از هرگونه قصور ادعایی در گذشته بوده و در واقع، عاری از هرگونه خطر منجر به اشاعه می باشد و با ترتیبات وسیع تر پیشنهادی، بهانه ای برای کسی باقی نمی ماند.

باید تأکید گردد که تعلیق غنی سازی اورانیوم یا هر بخشی از چنین تعلیقی، یک اقدام داوطلبانه و موقت اعتمادسازانه است که توسط ایران و به منظور ارتقاء همکاری و خاتمه بخشیدن به دوران ممانعت از دسترسی به فناوری که از سوی غرب بر ایران تحمیل شده، به اجراء درآمد. این تعلیق، به خودی خود پایان کار نیست و همچنین نمی تواند به صرف نظر دائمی از یک فعالیت کاملاً قانونی تعبیر یا تبدیل شود که در این صورت، به جای تسهیل دسترسی به فناوری، روند ممانعت از دسترسی ایران تشدید و نهادینه خواهد شد.

تعلیق، برای مدت نزدیک به ۲۰ ماه با تمام عواقب اقتصادی و اجتماعی که آثار آن متوجه هزاران خانوار بوده، حفظ شده است. سه کشور اروپایی / اتحادیه اروپا در رفع هیچ یک از ابعاد گوناگون محدودیت های مربوط به دستیابی ایران به فناوری پیشرفته و هسته ای موفق نبوده اند. با وارونه کردن منطق و هدف، این اتحادیه در تلاش بوده که تعلیق را طولانی نموده و بدین وسیله سعی داشته است تا به طور مؤثری به جای اجرای تعهدات مورخ اکتبر ۲۰۰۳ و نوامبر ۲۰۰۴ خود در مورد برطرف ساختن این محدودیت ها، این محدودیت ها و جلوگیری از دسترسی را گسترش دهد.

همان گونه که شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی تأکید کرده است، «تعلیق، یک اقدام اطمینان ساز داوطلبانه و نه یک الزام حقوقی است». زمانی که این شورا به صراحت تعلیق را «یک تعهد الزام آور

قانونی نمی‌داند»، هیچ‌گونه لفاظی از سوی این شورا نمی‌تواند این اقدام داوطلبانه را به یک عنصر لازم‌الاجراء و یا ضروری در هیچ موردی تبدیل نماید. در حقیقت، شورای حکام هیچ‌گونه مبنای واقعی یا قانونی و یا قدرت اساسنامه‌ای ندارد که چنین درخواستی نموده و یا عواقبی را برای آن در نظر گیرد. با توجه به موارد فوق، ایران تصمیم گرفته‌است تا فعالیت‌های مربوط به تبدیل اورانیوم در UCF اصفهان را از تاریخ اول اوت ۲۰۰۵ از سرگیرد. بدین وسیله، از آژانس خواسته می‌شود که برای اجرای به موقع پادمان مربوط به این فعالیت‌ها، قبل از شروع مجدد فعالیت‌های UCF آمادگی داشته باشد.

جمهوری اسلامی ایران، مایل است تأکید نماید که از هیچ‌گونه تلاشی در جهت نیل به از سرگیری فعالیت‌های غنی‌سازی از طریق مذاکره دریغ نمی‌کند. بنابراین، آماده است که با حسن‌نیت و سریعاً و به‌گونه‌ای که نتیجه مورد نظر حاصل گردد، به مذاکرات با سه کشور اروپایی / اتحادیه اروپا ادامه دهد. در همین حال، ایران به تعلیق داوطلبانه در خصوص فعالیت‌های مربوط به غنی‌سازی ادامه خواهد داد. لازم است خاطرنشان گردد که UCF از ابتداء در تعریف آژانس، مشمول فعالیت‌های مرتبط با غنی‌سازی نبوده‌است. ایران، به عدم اشاعه و امحاء سلاح‌های هسته‌ای متعهد بوده و سلاح‌های هسته‌ای و توانمندی برای تولید یا دستیابی به چنین سلاح‌هایی را برای امنیت خود، زیان‌آور می‌داند. ایران، به الزامات تحت NPT پایبند بوده و به تلاش فعال برای استقرار یک منطقه عاری از سلاح‌های کشتار جمعی در خاورمیانه ادامه خواهد داد.

نمایندگی دائم جمهوری اسلامی ایران نزد دفتر ملل متحد و سایر سازمان‌های بین‌المللی در وین، از دبیرخانه تقاضا دارد که این یادداشت را به‌عنوان سند رسمی (INFCIRC) منتشر سازد و با اغتنام از این فرصت، احترامات فائقه خود به دبیرخانه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را تجدید می‌نماید.

دبیرخانه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی

گیرنده: دکتر محمد البرادعی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی

۲. نامهٔ وزرای امور خارجهٔ سه کشور به ایران در مورد UCF اصفهان (۲ اوت ۲۰۰۵)^۱

جناب آقای دکتر حسن روحانی

دبیر شورای عالی امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران

ما از یادداشت دیپلماتیک ایران به دبیرخانهٔ آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در ۱ اوت که حاکی از تصمیم ایران برای ازسرگیری فعالیت‌های تبدیل اورانیوم در ایران است، شدیداً نگرانیم. ایران، در موافقت‌نامهٔ پاریس توافق کرد که به تعلیق فعالیت‌های چرخهٔ سوخت هسته‌ای ادامه داده و آن را توسعه دهد تا شامل تمامی فعالیت‌های مرتبط با غنی‌سازی و بازفروری اورانیوم، و مشخصاً تمامی آزمایش‌ها یا تولید در هر نوع تأسیسات تبدیل اورانیوم گردد. ایران، همچنین موافقت کرد که تعلیق مادامی که مذاکرات در مورد ترتیبات درازمدت مورد قبول طرفین در حال پیگیری است، حفظ خواهد شد.

تصمیم به ازسرگیری فعالیت‌های تعلیق‌شده در اصفهان، اگر انجام شود، موافقت‌نامهٔ پاریس و قطعنامهٔ ۲۹ نوامبر ۲۰۰۴ شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را نقض خواهد کرد.

این اقدام، همچنین نگرانی‌های بین‌المللی را در مورد هدف واقعی برنامهٔ هسته‌ای ایران تشدید خواهد کرد. اگر نیات برنامهٔ هسته‌ای ایران منحصراً صلح‌آمیز است، هیچ نیاز عملیاتی فوری برای تولید سوخت توسط خودش و همچنین هیچ دلیل منطقی برای ازسرگیری فعالیت در اصفهان ندارد. ایران، هیچ نیروگاه هسته‌ای در حال کار ندارد و موافقت‌نامه‌ای را با روسیه به منظور تضمین تأمین سوخت راکتور بوشهر که تحت ساخت است، منعقد کرده‌است.

در نشست ۲۵ مه ۲۰۰۵ در ژنو، موافقت کردیم که تا پایان ژوئیه یا اوایل اوت ایده‌های تفصیلی برای موافقت‌نامهٔ درازمدت را تهیه کنیم. ایران، با این زمان‌بندی، طی یادداشت خود به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی موافقت کرده‌است. ما در نامهٔ ۳۰ ژوئیهٔ خود تأیید کردیم که این ایده‌ها را در ۷ اوت یا در صورت امکان، زودتر از آن ارائه خواهیم کرد و بر اعتقاد خود مبنی بر این که این ایده‌ها می‌تواند منجر به روابط جدیدی بین ایران و کشورهای ما براساس همکاری شود، تأکید کردیم. همان‌گونه که در موافقت‌نامهٔ پاریس پیش‌بینی شده‌است، طرح ما همکاری در موضوعات سیاسی، امنیتی، اقتصادی و

^۱ - INFCIRC/۶۴۹, ۲ August ۲۰۰۵.

فنی را در برخواهد گرفت. این طرح، آمادگی سه کشور/ اتحادیه اروپا را برای حمایت از توسعه یک برنامه هسته‌ای غیرنظامی ایمن، اقتصادی و ضد اشاعه بیان خواهد کرد.

ما از این که ایران در حال حاضر اقدامی را اتخاذ می‌کند که قبل از ارائه این ایده‌های تفصیلی به گفتگوی ما خاتمه می‌بخشد، نگرانیم. ما معتقدیم که گفتگوی ما تاکنون منافع مهمی برای ایران داشته است و با انجام موفقیت‌آمیز این گفتگوها، می‌توانیم فصل جدیدی را در روابط خود بگشاییم. اما، ما در صورتی می‌توانیم این فرآیند را ادامه دهیم که هر دو طرف به تعهدات خود طبق موافقت‌نامه پاریس که شامل تعلیق کامل و راستی‌آزمایی شده تمامی فعالیت‌های مرتبط با غنی‌سازی و بازآوری ایران می‌باشد، پایبند باشند.

ما به دنبال اجلاس ویژه شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی طی چند روز آینده به منظور بررسی راه‌هایی به جلو خواهیم بود. با ازسرگیری فعالیت‌های تعلیق شده توسط ایران، مذاکرات ما به پایان خواهد رسید و ما هیچ گزینه‌ای جز پیگیری اقدامات دیگری نداریم. ما از ایران می‌خواهیم که فعالیت‌های تعلیق شده را ازسرنگیرد و اقدامات یک جانبه دیگری اتخاذ نکند و بدون تأخیر، تعهد کامل خود به موافقت‌نامه پاریس را تأیید نماید.

فیلیپ دوست بلازی

جک استراو

یوشکا فیشر

خاویر سولانا

۳. بیانیه جمهوری اسلامی ایران در شورای حکام^۱

ما در حالی اینجا گردهم آمده ایم که دنیا بمباران اتمی غیرنظامیان را در شهرهای هیروشیما (۶ اوت) و ناکازاکی (۹ اوت) در ۶۰ سال پیش به یاد می آورد. سببیت و خشونت این حمله، تلفات انسانی که به وجود آمد و هزاران انسان غیرنظامی اعم از پیر و جوان که زندگی شان در چشم به هم زدنی به خاکستر تبدیل شد، باید موجب شود که به طور حتم کسانی که از این حادثه جان سالم به در بردند نباید هیچ گاه از حافظه ما بیرون بروند. این یک طنز مسخره است که یک کشوری که این فاجعه منحصر به فرد اتمی را روی کره ما انجام داد، اکنون نقش یک مبلغ را در عرصه هسته ای ایفاء می کند و در همان حال، قابلیت های سلاح های هسته ای خود را گسترش می دهد.

ما به عنوان اعضای جنبش عدم تعهد افتخار داریم تأکید کنیم که هیچ یک از اعضای نم که عضو معاهده ان.پی.تی هستند، برای امنیت خود به هیچ وجه به سلاح های هسته ای متکی نیستند. این موضوع در مورد بسیاری از دیگر کشورها که یا سلاح هسته ای دارند یا عضو ائتلاف های مسلح به جنگ افزارهای اتمی هستند، صادق نیست. این کشورها هستند که با اتخاذ نقشی خود محور، ایران را از حقوق قانونی خود به موجب ان.پی.تی برای دستیابی به فناوری استفاده صلح آمیز از انرژی هسته ای برطبق تعهدات ناشی از معاهده عدم اشاعه سلاح های هسته ای محروم می کنند. در واقع، نه تنها ایران بلکه بسیاری از کشورهای عضو عدم تعهد به واسطه اقدامات برخی از کشورهای برخوردار از سلاح هسته ای عضو ان.پی.تی و متحدان آن ها با توسل به سازوکارهای کنترل صادرات و سایر تمهیدات دیگر، از حق خود برای استفاده از فناوری صلح آمیز هسته ای محروم هستند. در سال ۱۹۵۵ آن ها با تصویب ماده ای در مورد ایران، توافق کردند تحت هر شرایطی ایران را از دستیابی به فناوری هسته ای محروم کنند. در آن صورت، شما درک می کنید که چرا ایران پس از محرومیت از فناوری هسته ای و نقض ان.پی.تی توسط این کشورها، چاره دیگری جز توسل به اقدامات و تلاش های توأم با احتیاط و در عین حال شفاف بومی نداشت و ما در توسعه فناوری هسته ای خودمان توفیق حاصل کردیم. ایران واجد فناوری چرخه سوخت هسته ای است، قابلیتی که منحصراً برای مقاصد صلح آمیز است.

آیت اله خامنه ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران، فتوایی را صادر نمودند که براساس آن تولید، انباشت و استفاده از سلاح های هسته ای به موجب احکام اسلامی ممنوع است و جمهوری اسلامی ایران

^۱ این بیانیه توسط مهدی آخوندزاده، سفیر و نماینده جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان های بین المللی در وین قرائت شده است.

هرگز از این سلاح‌ها استفاده نخواهد کرد. آقای احمدی نژاد که به تازگی به ریاست جمهوری ایران رسیده است، در سخنرانی افتتاحیه ریاست جمهوری خود اظهار داشت دولت ایران با سلاح‌های کشتار جمعی مخالف است و تنها در مقاصد صلح‌آمیز فعالیت‌های هسته‌ای را ادامه خواهد داد. رهبران جمهوری اسلامی در بالاترین سطوح اعلام داشته‌اند که جمهوری اسلامی همچنان یک عضو غیربرخوردار از سلاح‌های هسته‌ای در آن‌پی.تی خواهد بود و علاوه بر اتخاذ تدابیر و اقدامات شفاف در قبال آژانس که فراتر از ملزومات نظام پادمان آژانس بوده است، فعالیت‌های هسته‌ای اش را تحت نظارت آژانس و پروتکل الحاقی قرار داده است.

با افزایش تقاضا برای نفت و گاز و افزایش قیمت‌ها که از قضا می‌تواند به دلیل هر تحریک سیاسی به شدت افزایش یابد، انتظار می‌رود انرژی هسته‌ای یک بار دیگر منبع اصلی تأمین سوخت شود. ما باید به این موضوع، نگرانی‌های زیست‌محیطی را بیافزاییم و این که جهان دست کم طی چند دهه آینده چاره‌ای جز رجوع به انرژی هسته‌ای نخواهد داشت. این موضوع نشان می‌دهد که بسیاری از کشورهای درحال توسعه ناگزیر خواهند بود تأسیسات و سوخت هسته‌ای برای خود ایجاد کنند. تحریکات معطوف به ایجاد محدودیت در تولید سوخت هسته‌ای به بهانه عدم اشاعه، با هدف وابسته کردن کشورهای درحال توسعه به مجموعه انحصاری تأمین‌کنندگان سوخت هسته‌ای صورت می‌گیرد، مجموعه‌ای که سابقه آشکاری در محروم ساختن‌ها و ایجاد محدودیت‌ها به دلائل سیاسی و تجاری دارد.

برای ایران به عنوان هدف اصلی این تحریم، تنها راه معقول و منطقی ادامه ایجاد و گسترش قابلیت تولید سوخت هسته‌ای برای تأمین نیازهای انرژی هسته‌ای خود است. این فرایند زمان‌بر است و سال‌ها وقت می‌گیرد تا کامل شود. اگر بخواهیم نیازهای خود را ظرف ۵ یا ده سال آینده تأمین کنیم، باید از همین امروز اگر دیر نشده باشد آغاز کنیم. برای ایران یک هدف راهبردی اقتصادی است که تأمین‌کننده سوخت و انرژی هسته‌ای باشد تا بتواند نیازهای داخلی خود و فراتر از آن را برطرف نماید. ما در بخش نفت و گاز، نقش بسیار مهمی داریم. ما در عرصه هسته‌ای هم یک بازیگر خواهیم بود و ایفای نقش خواهیم کرد.

مکاتبات روز اول اوت ۲۰۰۵ ایران با مدیرکل و سند شماره ۶۴۸ که در آژانس توزیع شد، حاوی خلاصه‌ای از رویدادهای مربوط به برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران است. دو سال پس از اظهارنامه کامل فعالیت‌های هسته‌ای ما و پذیرش جامع‌ترین راستی‌آزمایی‌ها در محل که توسط آژانس انجام شد، ما با بازرسان پادمان آژانس کمال همکاری را داشته‌ایم و آژانس در بند ۱۱۲ گزارش مدیرکل در

نوامبر گذشته تأیید و اعلام کرد که تمام مواد هسته ای اظهارشده در ایران مورد حسابرسی قرار گرفته و این مواد به سمت فعالیت های ممنوعه انحراف پیدا نکرده است. شما به یاد خواهید آورد که مدیرکل در بند ۵۲ گزارش نوامبر ۲۰۰۳ خود تأیید کرد که هیچ شواهدی دال بر وجود مواد و فعالیت های هسته ای اظهارنشده در برنامه هسته ای ایران به دست نیامده است.

به همین ترتیب، ما در حال همکاری با آژانس هستیم تا به یک جمع بندی جامع تر برسیم و این کار را از طریق به کارگیری اقدامات راستی آزمایی مصرح در پروتکل الحاقی انجام می دهیم تا نشان دهیم که مواد و فعالیت های هسته ای اظهارنشده در کشور ما وجود ندارد، کاری که تاکنون توسط تنها ۶ کشور عضو انجام گرفته است. همانگونه که در سند شماره ۶۴۸ در اکتبر ۲۰۰۳ مورد اشاره قرار گرفت، ایران با انتظار آشکار مبنی بر گشوده شدن فصل جدیدی در شفافیت همکاری و دسترسی به فناوری هسته ای و سایر فناوری های پیشرفته وارد توافق با فرانسه، آلمان و انگلیس شد. ایران با تعدادی از اقدامات داوطلبانه مهم مبتنی بر شفافیت و اعتمادسازی موافقت نمود و بلافاصله و به طور کامل، این اقدامات را انجام داد. ایران ظرف ۲۰ ماه گذشته، تعلیق داوطلبانه و غیرالزام آور خود را در فعالیت های غنی سازی اورانیوم به عنوان یک اقدام اعتمادساز ادامه داده است. در فوریه و نوامبر ۲۰۰۴ به دنبال توافق های به عمل آمده با سه کشور اروپایی در بروکسل و پاریس، ایران حیطه تعلیق داوطلبانه خود را تا فعالیت شرکت هایی که فراتر از تعریف آژانس برای غنی سازی و فعالیت های مرتبط با آن قرار می گرفتند، گسترش داد.

ظرف چند ماهی که از توافق پاریس گذشته است، ما برای رسیدن به موافقت برای ازسرگیری فعالیت کارخانه یو.سی.اف در اصفهان دست کم بخش حساس تولید سوخت هسته ای، هر پیشنهاد و فرصت و هرگونه انعطاف مشهود را در اختیار سه کشور اروپایی قراردادیم. اما به واسطه سرسختی یا فقدان تمایل و قدرت لازم برای نیل به یک توافق، آن انعطاف پذیری گاه و بیگاهی که در شرکای ما دیده می شد، رنگ باخت و به تبع آن امیدواری برای رسیدن به یک توافق از دست رفت. اجازه دهید یادآوری کنم که تمام مراحل نصب، برپایی و استفاده از کارخانه یو.سی.اف اصفهان برطبق تعهدات پادمانی ما صورت گرفته است و در این زمینه هیچ قصوری نبوده است. سؤالات و موارد مطرح شده از سوی آژانس در مورد این بخش از فرایند، به طور کامل مورد بررسی قرار گرفته است. از سپتامبر ۲۰۰۴ تاکنون، هیچ موضوع باقی مانده ای در ارتباط با یو.سی.اف وجود نداشته و تأسیسات مزبور به طور روزمره زیر نظارت پادمان قرار دارد. از این رو، هیچ موردی برای نگرانی بر سر عملیات تحت راستی آزمایی در این تأسیسات وجود ندارد. ایران از آژانس خواسته است تا اقدامات نظارت را به موقع انجام

تا به آن اجازه از سرگیری فعالیت ها در یو.سی.اف را بدهد. ایران، این درخواست را به صورتی کاملاً آشکار و شفاف مطرح ساخت. آژانس به ما خبر داد که اقدامات نظارتی تا روز چهارشنبه صبح برقرار خواهد شد. ایران موافقت کرد که لاک و مهرها را تا این تاریخ بر ندارد.

سه کشور اروپایی هنوز باید هنوز باید به شناسایی حقوق ایران تحت معاهده عدم اشاعه و در تطابق با تعهدات این معاهده که در موافقت نامه نوامبر ۲۰۰۴ پاریس مورد شناسایی قرار گرفته است، احترام بگذارند. توافق پاریس بر پایه یک اصل برابر تبادل تضمین های عینی و محکم بین ایران و اروپا و بر اساس یک موافقت مرضی الطرفین بنا شده است. پیشنهاد اخیر این سه کشور حتی حاوی عبارات تضمین های عینی، تضمین های محکم یا تعهدات محکم نیست که نشان گر فاصله و دوری کامل نویسندگان توافق نامه از اصول مصرح در آن است. در این پیشنهاد، عبارت "تضمین عینی" با پایان دادن به برنامه صلح آمیز هسته ای ایران که به سختی حاصل شده، جایگزین شده است. به طور همزمان، این پیشنهاد عبارات تضمین های عینی و تعهدات محکم را به صورتی مبهم، مشروط و ناقص با اعلام مجدد تعهدات موجود مترداف می سازد.

پیشنهاد ایران به سه کشور اروپایی / اتحادیه اروپا در زمینه تضمین های عینی و محکم، با مفاد توافق نامه پاریس کاملاً همخوانی دارد. سه کشور اروپایی این پیشنهاد معقول و سخاوتمندانه را نپذیرفتند. از سوی دیگر، پیشنهاد آن ها چنان ناقص و تحقیرآمیز بود که تنها می توانست با جواب رد مواجه شود. از این رو، معقول یا عادلانه نیست از ایران انتظار داشته باشید که برای مدت طولانی تعلیق داوطلبانه و غیرالزام آور فعالیت های غنی سازی خود را ادامه دهد. در اقدامات حساب شده کنونی ما، هیچ فعالیتی غیرقانونی یا مغایر با تعهدات بین المللی ایران نیست.

- اکنون، آیا ایران عملیات پادمانی را در یو.سی.اف از سر خواهد گرفت؟ به طور قطع، این اقدام در چارچوب حقوق ماست. ما تحت نظارت آژانس در تاریخی که خودمان تشخیص می دهیم، فعالیت های خود را مجدداً شروع خواهیم کرد.

- آیا ایران از قابلیت خود در غنی سازی اورانیوم چشم خواهد پوشید؟ به طور حتم، نه. تعلیق غنی سازی توسط ما کاملاً داوطلبانه و بدون الزام حقوقی بود. این تعلیق می تواند در هر زمانی که ما می خواهیم، پایان یابد. به هر حال، در حال حاضر ما تعلیق را در نظر ادامه می دهیم.

- آیا پیشنهاد سه کشور اروپایی / اتحادیه اروپا مبنی بر تهیه یک چارچوب مورد توافق، رضایت بخش است؟ همانگونه که گفته ایم، پیشنهاد این سه کشور کاملاً نارسا و در تناقض با روح و محتوای موافقت نامه پاریس است.

- آیا ایران تهدید به خروج از ان.پی.تی یا پادمان آژانس می کند؟ هرگز. ما مکرراً اعلام کرده ایم بر تعهد قاطع خود مبنی بر ادامه عضویت در ان.پی.تی و پادمان آژانس باقی می مانیم.

- چنان چه ایران اقدامات و عملیات خود را در یو.سی.اف از سر بگیرد، سه کشور اروپایی / اتحادیه اروپا می گویند از پیشنهاد آمریکا مبنی بر ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت به خاطر قصورات گذشته یا اقدام به از سرگیری مجدد فعالیت های مرتبط با غنی سازی حمایت خواهند کرد؟ همان گونه که گفته ایم، تعلیق فعالیت های مرتبط با غنی سازی مطابق NPT کاملاً مبنای داوطلبانه و غیرالزام آور داشته است. به علاوه، تعریف اولیه آژانس از غنی سازی شامل فعالیت های تبدیل نبود. در اساسنامه آژانس نیز ارجاع موضوع به شورای امنیت به خاطر قصورات گذشته مورد تصریح قرار ندارد، بلکه موارد انحراف یا کشف مقاصد ممنوعه باعث ارجاع موضوع می شود. هیچ مدرکی تاکنون دال بر انحراف در بازرسی های جامع و پیوسته در گزارش مدیرکل یافت نشده است. از این رو، ارجاع پرونده به شورای امنیت فاقد مبنای حقوقی است.

ایران با محدود کردن فعالیت خود به یو.سی.اف در اصفهان، نهایت خویشتن داری را روا داشته است. تاکنون ما تمام اقدامات اعتمادسازی را انجام داده ایم و بدین وسیله، درهای گفتگو را به رغم قصورات بازگذاشته ایم. ما هنوز بر این باوریم که یک ترتیبات توافق شده درمورد برنامه هسته ای مان از برگزاری جلسه درخصوص یو.سی.اف هم امکان پذیر و هم دست یافتنی است. بحث پیرامون این موضوع در اینجا می تواند موجی از تقابل را ایجاد کند که به تشدید اوضاع می انجامد. اگر این گزینه مرجح سه کشور اروپایی / اتحادیه اروپاست، آن ها باید مسئولیت عواقب آن را نیز به عهده بگیرند. اگر اتحادیه اروپا مذاکره و گفتگو را ترجیح می دهد و آماده است چنان کاری را در فضایی اعتمادآمیز و بدون پیش شرط انجام دهد، ما هم از آن استقبال می کنیم.

۴. بیانیۀ عدم تعهد در شورای حکام

۱. افتخار دارد از طرف اعضای جنبش عدم تعهد، موارد ذیل را بیان نماید.
۲. نم در ارتباط با اجرای پادمان آژانس در جمهوری اسلامی ایران و قطعنامه های مربوطۀ شورای حکام، بار دیگر برحق مسلم و غیرقابل انکار استفاده از فناوری صلح آمیز هسته ای توسط اعضاء تأکید می کند.
۳. نم درحالی که از تلاش های معطوف به عدم اشاعۀ سلاح های کشتار جمعی حمایت می کند، بر موضع اصولی خود مبنی بر این که عدم اشاعه و استفاده صلح آمیز از فناوری هسته ای باید به یک روش متوازن و غیرتبعیض آمیز اعمال گردند، پایبند است.
۴. نم مایل است تأکید کند که تمایز بین تعهدات حقوقی کشورهای عضو درقبال موافقت نامۀ پادمان مربوطه و تعهدات داوطلبانۀ آن ها و لزوم حصول اطمینان از این که تعهدات داوطلبانۀ کشورهای عضو به تعهدات و الزامات حقوقی پادمانی مبدل نمی شود، یک مسئله اساسی و بنیادین است. نم معتقد است چنان چه این دو مسئله به نحوی شفاف از یکدیگر تمییز داده نشوند، این معنا متبادر می گردد که می توان کشورهای عضو را به خاطر عدم پایبندی به تعهدات داوطلبانه شان مجازات نمود.
۵. نم یادآوری می نماید که تعلیق فعالیت های غنی سازی و بازآوری یک اقدام اعتمادسازی غیرالزام آور حقوقی بوده و نباید به هیچ وجه به مثابۀ محرومیت یا تحدید حق انکار ناپذیر کشورهای عضو برای توسعه انرژی اتمی در مقاصد صلح آمیز تعبیر و تلقی شود.
۶. نم از نقش ایفایی کشورهای عضو از جمله سه کشور اروپایی / اتحادیۀ اروپا در ایجاد و تقویت فضای همکاری برای یافتن یک راه حل مرضی الطرفین برای این مسئله قدردانی می کند. در این راستا، نم از تمام ابتکارات از جمله ابتکار آفریقای جنوبی تقدیر می نماید.
۷. نم با تأکید بر نقش محوری آژانس، اعتماد کامل خود را نسبت به فعالیت حرفه ای آژانس به مدیریت دکتر محمد البرادعی اعلام می دارد. در این ارتباط، نم اعتقاد راسخ دارد که تمام موارد مربوط به پادمان و راستی آزمایی از جمله راستی آزمایی های ایران صرفاً درچارچوب آژانس و مبتنی بر زمینه های فنی قابل حل است.
۸. نم پیشرفت حاصله در زمینه حل و فصل مسائل باقی مانده درمورد ایران را مورد توجه قرار می دهد و ابراز خوش بینی می کند که چند مسئله باقی مانده نیز باید با استمرار همکاری

فعالانه ایران با آژانس حل و فصل گردد. نم بر این باور است که اجلاس ویژه شورای حکام در این ارتباط باید منجر به حصول به یک راه حل عادلانه و مناسب همراه با رعایت حقوق ایران و همچنین تعهداتش به موجب موافقت نامه پادمان ان.پی.تی شود.

۹. نم معتقد است تمام مسائل باید از طریق گفتگو و به طور مسالمت آمیز حل و فصل شود و در این ارتباط، از سه کشور اروپایی / اروپا و ایرانی می خواهد به گفتگوی خود با توجه به دستیابی به یک توافق مرضی الطرفین ادامه دهد.

۵. قطعنامه شورای حکام^۱

الف) با یادآوری قطعنامه های مصوب شورا در ۲۹ نوامبر ۲۰۰۴ (GOV/۲۰۰۴/۹۰)، ۱۸ سپتامبر ۲۰۰۴ (GOV/۲۰۰۴/۷۹)، ۱۸ ژوئن ۲۰۰۴ (GOV/۲۰۰۴/۴۹)، ۱۳ مارس ۲۰۰۴ (GOV/۲۰۰۴/۲۱)، ۲۶ نوامبر ۲۰۰۳ (GOV/۲۰۰۳/۸۱) و ۱۲ سپتامبر ۲۰۰۳ (GOV/۲۰۰۳/۶۹)، و بیانیه شورا در ۱۹ ژوئن ۲۰۰۳ (GOV/OR.۱۰۷۲)؛

ب) با یادآوری این که در قطعنامه مصوب ۱۸ سپتامبر ۲۰۰۴ (GOV/۲۰۰۴/۷۹)، شورا ضروری دانست که ایران به منظور ارتقاء اعتماد، فوراً تمام فعالیت های مرتبط با غنی سازی شامل تولید مواد تزیقی از جمله از طریق آزمایش یا تولید در UCF را تعلیق نماید؛

ج) با یادآوری این که در قطعنامه مصوب ۲۹ نوامبر ۲۰۰۴ (GOV/۲۰۰۴/۹۰)، شورای حکام با خرسندی توافقنامه میان ایران و انگلستان، آلمان، فرانسه که حمایت نماینده عالی اتحادیه اروپا را داشت و در تاریخ ۱۵ نوامبر ۲۰۰۴ (INFCIRC/۶۳۷) منتشر شد، مورد توجه قرار داد؛

د) با تأکید مجدد بر این که همان طور که در قطعنامه مصوب ۲۹ نوامبر ۲۰۰۴ (GOV/۲۰۰۴/۹۰) تأکید شده، اجرای کامل و مداوم تعلیق اعلام شده از سوی ایران به مدیرکل در ۱۴ نوامبر به عنوان یک اقدام داوطلبانه، غیر الزام آور حقوقی و اعتمادساز بیشتر که مورد راستی آزمایشی آژانس قرار گیرد، برای پرداختن به مسائل باقی مانده برنامه هسته ای ایران ضروری است؛

ح) با توجه به این که مسائل باقی مانده مربوط به برنامه هسته ای ایران هنوز حل و فصل نشده است، و این که آژانس هنوز در موقعیتی نیست که نتیجه گیری کند هیچ مواد یا فعالیت اظهارنشده ای در ایران وجود ندارد؛

و) با یادآوری ارزیابی مدیرکل در سند GOV/۲۰۰۴/۸۳ مبنی بر این که همه مواد اظهارشده در ایران مورد حسابرسی قرار گرفته است و این مواد به اهداف ممنوعه منحرف نشده اند؛

ز) با شناسایی حق دولت ها برای توسعه و به کارگیری عملی انرژی هسته ای برای مقاصد صلح آمیز، از جمله تولید برق هسته ای، منطبق با تکالیف معاهداتی ایشان و با در نظر گرفتن نیازهای کشورهای در حال توسعه؛

ح) با تأکید بر لزوم پادمان مؤثر برای ممانعت از استفاده مواد هسته ای برای مقاصد ممنوعه، برخلاف توافقنامه ها و با تأکید بر اهمیت حیاتی پادمان مؤثر برای تسهیل همکاری در زمینه انرژی هسته ای:

^۱ GOV/۲۰۰۵,۶۴, ۱۱ August ۲۰۰۵.

۱. نگرانی شدید خود را نسبت به یادداشت مورخ اول اوت ۲۰۰۵ خطاب به آرانس مبنی بر تصمیم ایران برای راه اندازی فعالیت ها در تأسیسات تبدیل اورانیوم و نسبت به گزارش مدیرکل مبنی بر این که در ۸ اوت ایران تزریق کنسانتره اورانیوم به بخش نخست خط فراوری در این تأسیسات را آغاز کرده و گزارش ۱۰ اوت مدیرکل که طی آن بیان شده ایران مهروموم خطوط فراوری و UF_۴ را در این تأسیسات برداشته است، اعلام می دارد.
۲. بر اهمیت اصلاح وضعیت ناشی از تحولات گزارش شده توسط مدیرکل و همچنین اجازه بحث بیشتر در ارتباط با این وضعیت تأکید می نماید.
۳. مصرانه از ایران می خواهد تا وضعیت تعلیق کامل تمامی فعالیت های مرتبط با غنی سازی شامل تولید مواد تزریقی از جمله از طریق آزمایش ها یا تولید در تأسیسات تبدیل اورانیوم را برمبنای داوطلبانه و غیر الزام آور حقوقی که در قطعنامه های پیشین شورا درخواست شده است را مجدداً برقرار نموده و به مدیرکل اجازه دهد تا مهروموم های های فک شده از این تدسیسات را مجدداً نصب نماید.
۴. از مدیرکل می خواهد تا با تداوم نظارت دقیق وضعیت، شورا را از هرگونه تحولات بعدی به طریق مقتضی مطلع نماید.
۵. از مدیرکل می خواهد گزارش جامعی را درخصوص اجرای موافقت نامه پادمان NPT و این قطعنامه در تاریخ ۳ سپتامبر ۲۰۰۵ (۸۴/۶/۱۲) ارائه دهد.
۶. تصمیم می گیرد که موضوع همچنان در دستورکار باقی بماند.

۶. بیانیه جمهوری اسلامی ایران پس از قطعنامه شورای حکام^۱

این بحث درخصوص چه بود؟

این نهاد به چه چیزی واکنش نشان داده است؟

انگیزه ها چه بودند؟

هدف چه بود؟

نتیجه چه بود؟

چه چیزی در خطر است؟

موضوع بسیار ساده است: ایران عملیات در یک تأسیسات تحت پادمان را برای تولید مواد تریقی جهت سوخت هسته ای تحت نظارت کامل آژانس، آغاز کرده است. اجازه دهید با کمی اصلاحات، این مطلب را مجدداً بیان کنم: یک عضو غیرهسته ای معاهده عدم اشاعه و موافقت نامه پادمان، عملیات در یک تأسیسات تحت پادمان را برای تولید مواد تریقی جهت سوخت هسته ای تحت نظارت کامل آژانس، آغاز کرده است. این، هسته اصلی بحث است.

آیا کسی قادر است توضیح دهد که این موضوع چگونه می تواند به موضوعی با اولویت بالا تبدیل شود؟ آیا کسی قادر است توضیح دهد که چرا و تحت چه بهانه ای شورای حکام مجبور شد به فوریت جلسه ای را برای بحث درخصوص این موضوع برگزار نماید؟ آیا کسی قادر است توضیح دهد که چه چیزی سبب هشدار شد که نیاز به واکنش سریع داشته باشد؟ باور نمی کنم که کسی در اینجا حتی یک پاسخ قانع کننده درخصوص این سؤالات داشته باشد. دلیل بسیار واضح است، زیرا هیچ پاسخ قانع کننده ای وجود ندارد. چگونه از این نهاد خواسته می شود تا به اقدامی واکنش نشان دهد که در تطابق کامل با معاهده عدم اشاعه و پادمان قرار دارد و مبین اعمال یک حق غیرقابل انکار است؟ حقی که نمی تواند از هیچ کسی گرفته شود.

کشورهایی که این بحث را آغاز کرده اند و طرفداران تصمیم امروز بوده اند (قطعنامه)، این اقدامات را تحت بهانه عدم اشاعه انجام می دهند. همزمان این کشورها که یا دارنده سلاح هسته ای هستند و یا برای امنیت خود به آن ها اتکاء دارند، یا تولیدکننده انحصاری سوخت هسته ای هستند یا محکم ایستاده اند که این قابلیت را تحت هیچ شرایطی از دست ندهند.

^۱ این بیانیه توسط مهدی آخوندزاده، سفیر و نماینده جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان های بین المللی در وین قرائت شده است.

نکته این است که چگونه میزان کمی از مواد تزریقی برای غنی سازی به منظور تولید سوخت هسته ای موضوع نگرانی می شود، درحالی که تعدادی از این کشورها از جمله کشورهای غیرهسته ای روی تِن ها پلوتونیوم جداشده نشسته اند که می تواند در هرزمانی به انتخاب آن ها مستقیماً به سمت سلاح های هسته ای منحرف شود؟ پاسخ مجادله انگیز این بوده است که این کشورها موقعیت خوبی دربرابر پادمان دارند. آن چه که این ها فراموش کردند بگویند، این است که این کشورها هرگز با فشار و اجبار از دسترسی به مواد، تجهیزات و فناوری هسته ای محروم نشده اند. بخشی از این دسترسی را به ما بدهید و ما نمونه ای از کامل ترین شفافیت ممکن را ایجاد خواهیم کرد و در این زمینه موقعیت ممتازی کسب خواهیم کرد.

آشکار است که انگیزه اعمال فشار بر قربانیانی است که از دسترسی به مواد، تجهیزات و فناوری هسته ای محروم شده اند. و هدف نیز آشکار است و آن اینست که از انکار دسترسی به محرومیت حرکت نمایند. نسخه ای که برای ایران نوشته شده است، اما درصورت تسلیم شدن ایران برای تمامی کشورهای درحال توسعه اعمال خواهد شد. خوشبختانه، ایران تسلیم نخواهد شد. ایران درطول یک دهه، یک تولیدکننده و تأمین کننده سوخت هسته ای خواهد شد. ایران شبیه دیگر کشورهای درحال توسعه و اعضای NPT، با قاطعیت سلاح های هسته ای را رد کرده است. تمام آن چیزی که ایران می خواهد این است که از حقوق خود تحت معاهده بهره مند شود، حقی که برای بیش از دودهه از آن انکار شده است.

آژانس بر این مبانی تشکیل شده است: تمهید و تسهیل مواد و فناوری هسته ای برای مقاصد صلح آمیز، اعمال پادمان بر مواد و تأسیسات هسته ای، تضمین ایمنی. تعهد اول آژانس به شدت به نفع تعهد دوم تضعیف شده است. تعجبی نیست که آمریکائی ها این آژانس را "سگ نگهبان سازمان ملل" نامیده اند، اصطلاحی که تمامیت این سازمان را به مخاطره انداخته است.

آژانس باید ایران را در اداره و ارتقاء قابلیت تولید سوخت شامل زنجیره یو.سی.اف کمک نماید، همان گونه که باید برای تمامی کشورهای درحال توسعه این کار را انجام دهد. ما درک می کنیم که آژانس از اجرای این تعهد ناتوان بوده و بازداشته شده است. اما آن چیزی که ناپسند است، این است که تصمیمی که در اینجا اتخاذ شد حتی به تعهد دوم آژانس نیز خیانت می کند. اگر این نهاد نسبت به عملیات تأسیسات تحت پادمان ما ابراز نگرانی می کند، پس باید درمورد بسیاری از تأسیساتی که تحت پادمان آژانس قرار ندارند و در سایر نقاط جهان به ویژه در منطقه ما توزیع شده اند، چه اقدامی انجام دهد؟

آمریکائی‌ها برای مدت زمان طولانی به گونه‌ای عمل کردند که تضمین‌های عدم انحراف آژانس معتبر نیستند. چنین اعتقادی، این کشور را دو سال قبل به سمت یک جنگ هدایت کرد. آیا این دوباره تکرار خواهد شد؟ متأسفم، نه این دفعه. ایران، عراق نیست و آمریکا نیز دیگر نگهبان خودمنسوب جهان نیست. تصمیم امروز، رأی عدم اعتماد به آژانس و سیستم پادمان بود و نشان‌گر آغاز مسیر یک تقابل ناخواسته و غیرضروری است که طبق اظهارات مدیرکل آژانس، تمامی اعضاء بازنده خواهند بود. ما به آژانس و سیستم پادمان اعتقاد داریم. ما به کار با آژانس ادامه خواهیم داد. ما فعالیت‌هایمان را تحت پادمان آژانس حفظ خواهیم کرد. عملیات یوسی.اف اصفهان تحت نظارت کامل آژانس باقی خواهد ماند و محصولات آن توسط آژانس مهر و موم خواهد شد. ما کاملاً تعهدات خود را در برنامه تولید سوخت هسته‌ای رعایت خواهیم کرد. بنابراین، هیچ نگرانی وجود نخواهد داشت. ما مانند این قطعنامه، اعتبار آژانس را زیر سؤال نمی‌بریم. این قطعنامه، رأی عدم اعتماد به اعتبار آژانس و سیستم پادمان است. پیرو درخواست دبیرکل سازمان ملل متحد و مدیرکل آژانس در خصوص بازگشت به مذاکرات، علیرغم این اقدامات مایوس‌کننده ما آماده مذاکرات بدون پیش‌شرط و بر مبنای حسن نیت خواهیم بود.

۷. بیانیه عدم تعهد پس از قطعنامه شورای حکام

خانم رئیس

۱. افتخار دارم تا این بیانیه را از طرف عدم تعهد به دنبال تصویب قطعنامه ارائه نمایم.
۲. به هنگام آغاز اجلاس ویژه شورای حکام آژانس درخصوص اجرای پادمان و قطعنامه های شورا در جمهوری اسلامی ایران، نم اظهار داشت که اجلاس ویژه باید به یافتن یک راه حل منصفانه و عادلانه سازگار با حقوق و تکالیف ایران تحت موافقت نامه پادمان معاهده عدم اشاعه و حقوق لاینفک تمامی اعضاء برای توسعه انرژی هسته ای جهت مقاصد صلح آمیز، کمک نماید.
۳. نم همچنان تأکید می کند که تمامی مسائل باید از طریق گفتگو و ابزارهای مسالمت آمیز حل و فصل شوند و در این رابطه، از سه کشور اروپائی و ایران می خواهد که به گفتگوهای خود با هدف دستیابی به یک موافقت نامه درازمدت دوجانبه درچارچوب مأموریت آژانس ادامه دهند.
۴. خواسته های نم درخصوص خویشتن داری تمامی طرف های ذی ربط و ادامه گفتگو، با خواسته های دیگر میانجیگران از جمله دبیرکل سازمان ملل متحد، آقای کوفی انان، همنواست.
۵. در حرکت به سمت هر قطعنامه ای، جامعه بین المللی بایست به طور شفاف لبین اقدامات اعتمادساز و تعهدات پادمانی تمایز قائل شود. نم نگران است که چنان چه این دو موضوع به طور شفاف از یکدیگر تفکیک نشوند، آژانس که به موجب اساسنامه خود مسئول تضمین پایبندی تمام اعضاء به تعهدات پادمانی اشان است ممکن است مجبور شود تعهدات داوطلبانه اعضاء را اجراء نماید.
۶. درپایان، تمایل دارم که این بیانیه به طور کامل در سوابق این اجلاس منعکس گردد.

۸. بیانیه مطبوعاتی مدیرکل آژانس

شورا، امروز قطعنامه ای را در واکنش به گزارش هفته گذشته من مبنی بر این که ایران فعالیت های کارخانه تبدیل را از سر گرفته است، تصویب کرد. شورا، به طور طبیعی نگرانی جدی خود را در مورد تصمیم یک جانبه ایران برای از سرگیری این برنامه تعلیق شده خود ابراز داشت. شورا روشن ساخت که تعلیق هنوز یک اقدام اعتمادساز مهم باقی خواهد ماند. نظر شورا همواره این بوده است که اگرچه تعلیق یک اقدام داوطلبانه از سوی ایران است، اما در پرتو برنامه اظهارنشده گذشته ایران هنوز یک اقدام اعتمادساز مهم می باشد.

شورا تأکید کرد که حل و فصل موضوعات باقی مانده، کمک کننده و ضروری خواهد بود. شورا از ایران خواست تا وضعیت را اصلاح نماید، اما همچنین بر اهمیت بحث بیشتر درخصوص تصمیم ایران تأکید کرد. برداشت من از این مطلب این است: درخواست از تمامی اعضاء برای بازگشت به میز مذاکرات. من از بیانیه های ایران و سه کشور اروپائی مبنی بر این که آماده ادامه مذاکرات هستند، خوشحال شدم. ایران روشن ساخت که آن ها آماده ادامه مذاکرات هستند. فرانسه امروز در شورا روشن ساخت که آن ها نیز آماده ادامه مذاکرات تحت موافقت نامه پاریس هستند. برای من، این بهترین راه برای پیگیری است: ادامه مذاکرات، ادامه توسعه چارچوبی که فعالیت های هسته ای آینده ایران و سایر تعاملات با اروپا بر اساس یک موافقت نامه درازمدت در آن تنظیم شده باشد.

شورا همچنین از من خواست تا درخصوص اجرای پادمان در ایران گزارش دهم. من این گزارش را تا ۳ سپتامبر هم درمورد اجرای پادمان و هم درمورد اجرای این قطعنامه ارائه خواهم نمود. فکر می کنم هنوز پنجره ای از فرصت از حالا تا گزارش بعدی من برای اصلاح وضعیت درچارچوب مذاکراتی وسیع تر وجود دارد.

ما به کار خودمان طبق معمول ادامه خواهیم داد. تیمی از آژانس برای بحث درخصوص موضوعات باقی مانده مربوط به پادمان، آلودگی و حیطة برنامه غنی سازی فردا به ایران می رود. ما مطمئنیم که به پیشرفت ادامه می دهیم. شورا، پیشرفت حاصله را مدنظر قرار داد و بر اهمیت حل و فصل موضوعات باقی مانده تأکید کرد.